

Bridging Cultures: Translation Methods of Thai-to-English Video Clip Titles of The GhostSecret Program

*Dumrong Nuntapasuk
Faculty of Humanities and Social sciences,
Mahasarakham University*

Received: September 13, 2024

Revised: March 9, 2025

Accepted: April 9, 2025

Abstract

The YouTube channel The GhostSecret is a channel with a large number of views and followers on the platform. Its approach to translating the titles of Thai video clips into English is noteworthy, as it is able to attract and convey Thai cultural beliefs with a global audience. This research aims to analyze the translation methods used in 200 titles of The GhostSecret program, following a conceptual framework based on translation methods categorized by frequency and percentage. It was found that translators used free translation more than literal translation. Three translation methods were found; these, ranked by frequency, were: re-naming, partial translation, and literal translation. These results shed light on translation methods that consider the communication of cross-cultural beliefs and increases accessibility to viewers worldwide.

Keywords

translation methods, clips' title, Thai cultural beliefs, YouTube, cross-cultural communication

เชื่อมโยงหลากหลายวัฒนธรรม: วิธีการแปลชื่อคลิปภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษของรายการ ไขความลับโลกวิญญาน

ดำรงค์ นันทพาสุข

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

ช่อง The GhostSecret ไขความลับโลกวิญญาน เป็นช่องที่มียอดรับชมและผู้ติดตามในยูทูปเป็นจำนวนมาก วิธีการแปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของรายการน่าสนใจเพราะดึงดูดและสื่อสารเรื่องความเชื่อของไทยกับผู้ชมทั่วโลกได้ บทความวิจัยนี้จึงมุ่งวิเคราะห์วิธีการแปลชื่อคลิปรายการ ไขความลับโลกวิญญาน (The GhostSecret) จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 200 ชื่อ ตามกรอบแนวคิดวิธีการแปล จำแนกตามความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าผู้แปลใช้การแปลแบบอิสระมากกว่าการแปลแบบตรงตัว กลวิธีการแปลพบทั้งหมด 3 วิธี เรียงตามความถี่มากไปน้อย ได้แก่ การตั้งชื่อใหม่ การแปลบางส่วน และการแปลแบบตรงตัว ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการแปลที่คำนึงถึงการสื่อสารเรื่องความเชื่อข้ามวัฒนธรรมและการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงจากผู้ชมทั่วโลก

คำสำคัญ

กลวิธีการแปล, ชื่อคลิป, ความเชื่อของไทย, ยูทูป, การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

บทนำ

ยูทูป (YouTube) ได้กลายเป็นแพลตฟอร์มที่ได้รับความนิยมและมีบทบาทสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวัน หนึ่งในเนื้อหาที่มียอดรับชมสูงและแบ่งปันวิดีโอคลิปอย่างแพร่หลายคือเรื่องลี้ลับ ปรศนา และเรื่องราวความเชื่อจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ช่องรายการที่ประสบความสำเร็จและมียอดการรับชมสูงมีหลายองค์ประกอบที่ช่วยดึงดูดผู้ชมจากทั่วโลก ชื่อคลิปที่น่าสนใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยดึงดูดผู้ชม (Boston University Public Relations & Social Media, 2021) ดังนั้น การแปลชื่อคลิปจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องสามารถสื่อความหมายของชื่อคลิปได้ดีและดึงดูดความสนใจของผู้ชม ชื่อคลิปภาษาอังกฤษที่ดีจะทำให้ผู้ชมต่างวัฒนธรรมเลือกที่จะรับชมและเข้าใจเนื้อหาของคลิปได้อย่างถูกต้อง การแปลชื่อคลิปที่สื่อความหมายออกมาได้ดีและดึงดูดการรับชมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เหมือนกับการแปลชื่อซีรีส์ภาษาจีนให้ดึงดูดใจผู้ชมชาวไทย (Netsombutphol & Srivichien, 2021)

รายการ “ไขความลับโลกวิญญาณ” เริ่มเผยแพร่ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 ทางช่อง The GhostSecret ไขความลับโลกวิญญาณ ปัจจุบันมียอดรับชม 208,560,948 ครั้ง มีผู้ติดตามจำนวน 1.23 ล้านคน (ข้อมูลวันที่ 30 กรกฎาคม 2567) นับว่าเป็นช่องที่มีผู้รับชมและผู้ติดตามจำนวนมาก เนื้อหาของช่องเกี่ยวกับความเชื่อในสังคมไทย เรื่องลี้ลับเหนือธรรมชาติ วัตถุของขลัง และการบรรยายธรรมะ ปัจจุบันกลุ่มผู้สร้างช่อง ไขความลับโลกวิญญาณ ได้จัด The GhostSecret Fanmeet Concert 1 ล้านซับ ล้านสัมผัส แสดงให้เห็นถึงความนิยมและการเข้าถึงผู้ชมจำนวนมาก โดยรายการไขความลับโลกวิญญาณ เริ่มทำชื่อคลิปของรายการปรากฏทั้งชื่อภาษาไทยและชื่อภาษาอังกฤษออกมาเผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2563 เป็นต้นมา

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตเบื้องต้นว่าชื่อศิลปภาษาไทยมีทั้งคำสั้นกระชับ และข้อความที่ยืดยาว เช่น พญามาร วิจารณ์ตราบาบ หรือเบญจบุรพาจารย์ สังขารเหนือกาลเวลา ปฐมบท ส่วนชื่อศิลปภาษาอังกฤษที่แปลกลับเป็นคำสั้นกระชับ เช่น Evil, Utterance หรือ Timeless จากข้อสังเกตนี้จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลชื่อศิลปะแบบใดในการแปลชื่อศิลปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยการแปลชื่อศิลปะในยูทูบจากภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการแปลชื่อศิลปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของรายการไขความลับโลกวิญญาณ (The GhostSecret) ซึ่งเป็นการศึกษาที่น่าสนใจและมีความสำคัญในการทำ ความเข้าใจถึงวิธีการที่ผู้แปลสามารถสื่อสารเรื่องราวความเชื่อของไทยไปยัง ผู้ชมทั่วโลก ผลการวิจัยครั้งนี้ยังจะช่วยให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร ข้ามวัฒนธรรม และการแปลชื่อศิลปะยังเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยดึงดูดความสนใจ ของผู้ชมทั่วโลกให้รับชมเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเชื่อในสังคมไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิธีการแปลชื่อศิลปะรายการ ไขความลับโลกวิญญาณ (The GhostSecret) จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่องการแปลชื่อในสื่อบันเทิงเป็นประเด็นการศึกษาที่มี ผู้สนใจเป็นจำนวนมากและใช้ทฤษฎีการแปลที่หลากหลายในการวิเคราะห์ ศิลปะในยูทูบเป็นสื่อบันเทิงประเภทหนึ่งเช่นเดียวกับภาพยนตร์ ละครและ ละครชุด (ซีรีส์)

ทฤษฎีวิธีการแปล

Saridaki, E (2021) ได้สรุปและวิพากษ์แนวคิดการจัดประเภทวิธีการแปลของ Vinay & Darbelnet ปี 1958 ซึ่งแบ่งวิธีการแปลออกเป็น 2 วิธี คือ การแปลแบบตรงตัว (direct or literal translation) และการแปลแบบออิสระ (oblique or free translation) โดยการแปลแบบตรงตัวมี 3 กลวิธี ได้แก่ 1) การยืมคำภาษาต้นฉบับมาใช้ในฉบับแปล (Borrowing) 2) การแปลแบบคำต่อคำ (Calque) และ 3) การแปลแบบตรงตัวที่ยังรักษาโครงสร้างทางภาษาของภาษาต้นฉบับ (literal translation) โดยการแปลแบบตรงตัวนับเพียงกลวิธีที่ 2 และ 3 เท่านั้น ส่วนการแปลแบบออิสระมี 4 กลวิธี ได้แก่ 1) การปรับบางส่วนโดยไม่ส่งผลกระทบต่อความหมาย (Transposition) 2) การปรับเปลี่ยนของมุมมอง (modulation) 3) การสร้างข้อความใหม่ในภาษาฉบับแปลแต่ถ่ายทอดสารเดียวกับภาษาต้นฉบับ (equivalence) และ 4) การแทนที่ข้อความในภาษาต้นฉบับด้วยข้อความที่เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล (adaptation) โดยการแบ่งกลวิธีทั้ง 4 กลวิธียังไม่สามารถแยกจากกันอย่างชัดเจน ส่วน Thongwan (2012) ได้สรุปวิธีการแปลเป็น 3 วิธีหลัก ได้แก่ 1) การแปลแบบคำต่อคำ (Word for Word Translation) หมายถึงการแปลที่รักษาโครงสร้างและความหมายของต้นฉบับไว้ในบทแปลอย่างเคร่งครัด เช่น การทับศัพท์ทั้งหมด การแปลตรงตัวทั้งข้อความ 2) การแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) หมายถึงการแปลที่รักษาโครงสร้างและความหมายของต้นฉบับไว้ให้มากที่สุด และ 3) การแปลแบบออิสระ (Free Translation) หมายถึงการแปลที่ขยายความ ตัดทอน เปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านไวยากรณ์ของข้อความต้นฉบับ ปรับแปลงบทแปลให้เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง เช่น การตั้งชื่อใหม่ การแปลแบบขยายความ การแปลบางส่วน โดยสรุปในงานวิจัยนี้จะปรับใช้การจัดประเภทวิธีการแปลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ การแปล

แบบตรงตัวและการแปลแบบอิสระ ส่วนการแปลแบบคำต่อคำนับเป็นกลวิธี
หนึ่งในการแปลแบบตรงตัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาไทยเป็นภาษาเวียดนามพบการแปลแบบอิสระมากกว่าการแปลแบบตรงตัว (Nampongkun et al., 2021) แต่การแปลชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาจีนกลับพบการแปลแบบตรงตัวมากกว่าการแปลแบบอิสระ แต่เมื่อจำแนกประเภทของภาพยนตร์พบว่าการแปลชื่อภาพยนตร์ประเภทภูมิปัญญาพบการแปลแบบอิสระมากกว่าการแปลแบบตรงตัว โดย Cheng (2014) แสดงความคิดเห็นว่าประเภทของภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อการเลือกคำเพื่อแปลชื่อภาพยนตร์ การแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาเวียดนามและภาษาจีน) ด้วยการแปลแบบอิสระมีกลวิธีที่หลากหลายสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ การตั้งชื่อใหม่ การแปลหรือทับศัพท์บางส่วน และการแปลหรือทับศัพท์บางส่วนและขยายความด้วยภาษาต่างประเทศ กลวิธีการตั้งชื่อใหม่เป็นกลวิธีที่พบมากที่สุด

งานวิจัยการแปลชื่อภาพยนตร์ ละครและละครชุด (ซีรีส์) จากภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน) เป็นภาษาไทย พบการแปลแบบอิสระมากกว่าการแปลแบบตรงตัวเช่นเดียวกัน (Thongwan, 2012; Cheng, 2014; Netsombutphol & Srivichien, 2021; O-Thong et al. 2023) การแปลแบบอิสระมีกลวิธีที่หลากหลาย โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ การตั้งชื่อใหม่ การแปลหรือทับศัพท์บางส่วน และการแปลหรือทับศัพท์บางส่วนเพิ่มการขยายความด้วยภาษาไทย กลวิธีการตั้งชื่อใหม่เป็นกลวิธีที่พบมากที่สุด ทั้งการแปลชื่อภาพยนตร์ตลกอเมริกันเป็นภาษาไทย การแปลชื่อซีรีส์จีนในแอปพลิเคชัน WeTV เป็นภาษาไทยและการแปลชื่อภาพยนตร์จีนเป็นภาษาไทย (Thongwan, 2012; Cheng, 2014; Netsombutphol & Srivichien, 2021)

โดยสรุปการแปลชื่อภาพยนตร์ ละครและซีรีส์จากภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาไทย หรือจากชื่อภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ ยกเว้นการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย พบการแปลแบบอิสระมากกว่าการแปลแบบตรงตัว การแปลแบบอิสระมีกลวิธีที่หลากหลาย กลวิธีที่พบมากที่สุดคือ การตั้งชื่อใหม่ แต่การแปลชื่อคัลปีภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษอาจใช้การแปลแบบเดียวกันหรือแตกต่างกับการแปลชื่อในสื่อบันเทิงอื่น

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเพื่อศึกษาวิธีการแปลชื่อคัลปีรายการ ไขความลับโลกวิญญานจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนการวิจัยทั้งหมด 5 ขั้นตอน

1. ทบทวนวรรณกรรมการวิเคราะห์กลวิธีการแปลและกลวิธีการแปลชื่อในสื่อบันเทิง เช่น ชื่อภาพยนตร์ ชื่อละคร และชื่อซีรีส์
2. รวบรวมข้อมูลชื่อคัลปีรายการ ไขความลับโลกวิญญาน (The GhostSecret) ที่ปรากฏในส่วนรายละเอียด (Description) ในช่องไขความลับโลกวิญญาน (The GhostSecret) ตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 20 มิถุนายน 2567 จำนวน 200 ชื่อ
3. ค้นหาความหมายชื่อคัลปีภาษาอังกฤษอ้างอิงจากพจนานุกรมภาษาอังกฤษออนไลน์ Merriam-Webster จากเว็บไซต์ <https://www.merriam-webster.com/>
4. วิเคราะห์และจัดกลุ่มข้อมูลชื่อคัลปีรายการภาษาไทยแปลเป็นภาษาอังกฤษออกเป็น 2 กลุ่ม คือ การแปลแบบตรงตัวและการแปลแบบอิสระ จำแนกตามความถี่ข้อมูล คำนวณร้อยละทางสถิติ
5. สรุปผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบค่าความถี่และร้อยละ อภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวีธีการแปลชื่อคลิปรายการ ไขความลับโลกวิญญาณ (The GhostSecret) จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 200 ชื่อ พบข้อมูลที่ขาดไป 1 คลิป (ตอนที่ 24) และชื่อคลิปแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น 1 คลิป (ตอนที่ 161) ดังนั้น ข้อมูลชื่อคลิปรายการ ไขความลับโลกวิญญาณจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่ใช้วิเคราะห์ จำนวน 198 ชื่อ ผลการวิเคราะห์ พบการแปลแบบอิสระทั้งหมด 149 ชื่อ (ร้อยละ 75.25) โดยการแปลแบบอิสระพบ 2 กลวิธี ได้แก่ การตั้งชื่อใหม่และการแปลบางส่วน ส่วนการแปลแบบตรงตัวพบทั้งหมด 49 ชื่อ (ร้อยละ 24.75) แสดงให้เห็นว่าผู้แปลเลือกใช้การแปลแบบอิสระมากกว่าการแปลแบบตรงตัวอย่างชัดเจน

Table 1: Comparison of Translation Methods

กลวิธีการแปล	ความถี่	ร้อยละ
การตั้งชื่อใหม่	88	44.44
การแปลบางส่วน	61	30.81
การแปลแบบตรงตัว	49	24.75
รวม	198	100.00

ข้อมูลจากตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบกลวิธีการแปล พบว่า ผู้แปลเลือกใช้การตั้งชื่อใหม่มากที่สุดพบทั้งหมด 88 ชื่อ (ร้อยละ 44.44) รองลงมาคือ การแปลบางส่วนพบทั้งหมด 61 ชื่อ (ร้อยละ 30.81) และการแปลแบบตรงตัวพบทั้งหมด 49 ชื่อ (ร้อยละ 24.75) แสดงให้เห็นว่า ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

1. การแปลอิสระ

ชื่อคลีภาษาอังกฤษที่ใช้การแปลแบบอิสระสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลวิธี ได้แก่ การตั้งชื่อใหม่และการแปลบางส่วน

1.1 การตั้งชื่อใหม่

การตั้งชื่อใหม่เป็นกลวิธีการแปลที่ผู้แปลตั้งชื่อคลีภาษาอังกฤษขึ้นใหม่ ไม่ได้แปลจากชื่อคลีภาษาไทย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 ชื่อคลีภาษาไทย ภารกิจส่งวิญญาณสู่สัมปรายภพ ผู้แปลได้ตั้งชื่อคลีภาษาอังกฤษขึ้นใหม่ว่า *Acheron* เป็นชื่อแม่น้ำที่ไหลไปยังภพภูมิรกที่ปรากฏในวรรณคดีอิตาลีชื่อ *La divina commedia* หรือชื่อในภาษาอังกฤษว่า *The Divine Comedy* แต่งโดย ดันเต อลิเกียเอร์รี่ (*Dante Alighieri*) ในศตวรรษที่ 14 เล่าเรื่องการเดินทางของดันเตไปสู่ดินแดนหลังความตายทั้งสามภพภูมิตามคตติคริสต์ศาสนา ชื่อคลีภาษาอังกฤษตั้งขึ้นอิงวรรณคดีที่มีชื่อเสียงในบริบทวัฒนธรรมตะวันตกเพื่อให้ผู้ชมเชื่อมโยงความเชื่อเรื่องโลกหลังความตายข้ามวัฒนธรรมได้

ตัวอย่างที่ 2 ชื่อคลีภาษาไทย เปิดตำนานพระกนิเณร ผู้แปลได้ตั้งชื่อคลีภาษาอังกฤษขึ้นใหม่ว่า *Once Upon a Time* เป็นวลีขึ้นต้นซึ่งเป็นขนบการเริ่มเรื่องเล่าในวัฒนธรรมตะวันตก ชื่อคลีภาษาอังกฤษจึงตั้งขึ้นเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจว่าเนื้อเรื่องพระกนิเณรมีลักษณะเป็นเรื่องเล่า ไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ตัวอย่างที่ 3 ชื่อคลีภาษาไทย วัดป่าสังฆนุสรณ์ ผู้แปลได้ตั้งชื่อคลีภาษาอังกฤษขึ้นใหม่ว่า *Dryad* หมายถึง *a spirit that lives in the forest* ตามความเชื่อในวัฒนธรรมกรีกเชื่อว่าต้นไม้ทุกต้นมีจิตวิญญาณเทียบได้กับรุกขเทวดาหรือนางไม้ตามความเชื่อในวัฒนธรรมไทย ต้นไม้ในบริเวณ

วัดป่าสังฆนุสรณ์มีรุกขเทวดาประจำตามต้นไม้และช่วยดูแลรักษาวัด ทำให้ผู้ชมเชื่อมโยงความเชื่อเรื่องรุกขเทวดาหรือนางไม้ในเนื้อหาของรายการได้

ตัวอย่างที่ 4 ชื่อคหิภาษาไทย เลือดประเพณีผีแถน ผู้แปลได้ตั้งชื่อคหิภาษาอังกฤษขึ้นใหม่ว่า *Descendant* เนื้อหากล่าวถึงความเชื่อเรื่องผีแถนและประเพณีสืบทอดผีแถน การสืบทอดผีแถนมีข้อกำหนดว่าจะต้องสืบทอดรับผีแถนภายในสายสกุล ชื่อคหิภาษาอังกฤษเลือกใช้คำว่า *Descendant* แสดงถึงผู้สืบทอดมรดกบางอย่างจากบรรพบุรุษ

1.2 การแปลบางส่วน

การแปลบางส่วนเป็นกลวิธีการแปลที่ผู้แปลได้แปลชื่อคหิภาษาไทยบางส่วนเป็นภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 5 ชื่อคหิภาษาไทย เบญจบุรพาจารย์สังฆารเหนือกาลเวลา ปฐมบท ผู้แปลได้แปลชื่อคหิภาษาไทยส่วนเหนือกาลเวลา เป็นชื่อคหิภาษาอังกฤษว่า *Timeless* แต่ไม่ได้แปลชื่อคหิภาษาไทยส่วนเบญจบุรพาจารย์สังฆาร ปฐมบท เนื้อเรื่องในคหิกล่าวถึงพระสงฆ์เกจิอาจารย์ 5 รูปที่ละสังขารแล้ว แต่สรีระร่างกายกลับไม่เน่าเปื่อย

ตัวอย่างที่ 6 ชื่อคหิภาษาไทย พิษสวาทนาคินทร์ ผู้แปลได้แปลชื่อคหิภาษาไทย ส่วนพิษสวาท เป็นชื่อคหิภาษาอังกฤษว่า *Enamour* หมายถึง *to inflame with love* แต่ไม่ได้แปลชื่อคหิภาษาไทยส่วนนาคินทร์ เนื้อเรื่องในคหิกล่าวถึงความสัมพันธ์ของแขกรับเชิญในรายการ 2 คนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงูสีดำ ชื่อคหิภาษาไทยปรากฏคำไวพจน์เกี่ยวกับนาคพบทั้งหมด 20 ชื่อ ส่วนชื่อคหิภาษาอังกฤษปรากฏคำว่า *Naga* พบจำนวน 3 ชื่อใช้การแปลแบบตรงตัว ส่วนชื่อคหิภาษาไทยอีก 17 ชื่อใช้การแปลบางส่วน ไม่แปลคำไวพจน์เกี่ยวกับนาคว่า *Naga* หรือใช้การตั้งชื่อใหม่ ความแตกต่างระหว่างชื่อคหิภาษาไทยกับภาษาอังกฤษสะท้อนความเชื่อเรื่องนาคที่แพร่หลายไม่เท่ากันในแต่ละวัฒนธรรม ทำให้ผู้แปลเลือก

ที่จะไม่แปลคำว่า Naga ในชื่อคลิปภาษาอังกฤษ แต่กลับเลือกแปลส่วนที่แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องหรือตั้งชื่อใหม่

ตัวอย่างที่ 7 ชื่อคลิปภาษาไทย อัจฉรย์วัดสุทัศน์เทพวราราม ผู้แปลได้แปลชื่อคลิปภาษาไทยส่วนอัจฉรย์ เป็นภาษาอังกฤษว่า Stupendous แต่ไม่ได้แปลชื่อสถานที่คือ วัดสุทัศน์เทพวราราม

ตัวอย่างที่ 8 ชื่อคลิปภาษาไทย อสุรกายใต้พื้นพิภพ วัดทัพหมัน ผู้แปลได้แปลชื่อคลิปภาษาไทยส่วนอสุรกายใต้พิภพ เป็นภาษาอังกฤษว่า The Beast แต่ไม่ได้แปลชื่อสถานที่คือ วัดทัพหมัน

2. การแปลแบบตรงตัว

การแปลแบบตรงตัวเป็นวิธีการแปลที่ผู้แปลได้แปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยเลือกคำภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงกับภาษาไทย คำภาษาอังกฤษที่เลือกใช้ดึงดูดความสนใจจากผู้ชม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 9 ชื่อคลิปภาษาไทย พญามาร ผู้แปลได้แปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นชื่อคลิปภาษาอังกฤษว่า evil

ตัวอย่างที่ 10 ชื่อคลิปภาษาไทย มัวเมาเมรัย ผู้แปลได้แปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นชื่อคลิปภาษาอังกฤษว่า Intoxicated หมายถึง affected by alcohol or drugs especially to the point where physical and mental control is markedly diminished

ตัวอย่างที่ 11 ชื่อคลิปภาษาไทย วจกรรมค้ำคด ผู้แปลได้แปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นชื่อคลิปภาษาอังกฤษว่า perfidy หมายถึง an act or an instance of disloyalty

ตัวอย่าง 12 ชื่อศิลปภาษาไทย ต้องสาปสิเนหา ผู้แปลได้แปลชื่อศิลปภาษาไทยเป็นชื่อศิลปภาษาอังกฤษว่า superstition หมายถึง a belief or practice resulting from ignorance, fear of the unknown, trust in magic or chance, or a false conception of causation

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวีธีการแปลชื่อศิลปรายการ ไช้ความลับโลกวิญญาน (The GhostSecret) จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 198 ชื่อ พบว่า ผู้แปลใช้การแปลแบบอสิระมากกว่าการแปลแบบตรงตัวอย่างชัดเจน การแปลแบบอสิระพบ 2 กลวิธิ คือ การตั้งชื่อใหม่และการแปลบางส่วน เมื่อเปรียบเทียบแต่ละกลวิธิการแปลพบว่าผู้แปลเลือกใช้การตั้งชื่อใหม่มากที่สุด รองลงมา คือ การแปลบางส่วนและการแปลแบบตรงตัว

อภิปรายผลการวิจัย

การแปลชื่อศิลปรายการ ไช้ความลับโลกวิญญานจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษพบการแปลแบบอสิระมากกว่าการแปลแบบตรงตัว ไม่สอดคล้องกับการแปลชื่อภาพยนตร์จีนเป็นภาษาไทยแต่สอดคล้องกับการแปลชื่อภาพยนตร์จีนประเภทตผีปีศาจเป็นภาษาไทย (Cheng, 2014) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านบริบทวัฒนธรรมด้านความเชื่อส่งผลต่อการเลือกวิธิการแปล ทำให้ผู้แปลเลือกการแปลชื่อศิลปแบบอสิระเพื่อที่จะทำให้ผู้ชมเชื่อมโยงชื่อศิลปกับบริบทวัฒนธรรมของตน ผู้ชมจะได้เข้าใจเนื้อหาและเลือกชมศิลป เช่น ความเชื่อเรื่องโลกหลังความตาย ความเชื่อเรื่องผีแถน หรือความเชื่อเรื่องนาค

กลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดคือการตั้งชื่อใหม่ สอดคล้องกับการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาเวียดนาม การแปลชื่อภาพยนตร์ไทยประเภทภูตผีปีศาจเป็นภาษาจีน และการแปลชื่อภาพยนตร์ ละครและซีรีส์จากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย (Thongwan, 2012; Cheng, 2014; Netsombutphol & Srivichien, 2021; Nampongkun et al., 2021) ชื่อคลิปภาษาไทยเป็นวลีหรือคำประสมที่ซับซ้อนและการปรากฏชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะ (วัดสุทัศน์เทพวราราม ท้าวเวสสุวรรณ คำชะโนด) ในชื่อคลิปเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมชาวไทย ผู้ชมชาวไทยรู้จักชื่อสถานที่หรือชื่อเฉพาะและสนใจเนื้อหานั้นก็จะใช้ชื่อสถานที่หรือชื่อเฉพาะเป็นคำค้นหาเพื่อค้นหาคลิปของรายการ เมื่อผู้สร้างคลิปต้องการสื่อสารคลิปให้กับผู้ชมทั่วโลกวิธีการค้นหาคลิปของผู้ชมจึงมีผลต่อการแปลชื่อคลิปเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้แปลต้องเลือกใช้คำภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารเนื้อหาของรายการและยังต้องเข้าถึงผู้ชมในวงกว้าง เนื่องจากชื่อคลิปส่วนใหญ่ปรากฏชื่อสถานที่หรือชื่อเฉพาะที่ไม่ได้รู้จักโดยทั่วไป ทำให้ผู้แปลเลือกที่จะไม่แปลหรือทับศัพท์ผู้แปลเลือกใช้การตั้งชื่อคลิปภาษาอังกฤษใหม่เป็นคำเดียว ยกเว้นชื่อคลิปที่เป็นสำนวน Once Upon a Time เพียงคลิปเดียวเท่านั้น สอดคล้องกับคำแนะนำการตั้งชื่อคลิปที่ ต้องคำนึงถึง SEO (Search Engine Optimization) ซึ่งควรตั้งชื่อไม่เกิน 70 ตัวอักษร ใช้คำที่รู้จักโดยทั่วไปในวงกว้างเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงคลิปของผู้ชมทั่วโลกได้มากขึ้น (Boston University Public Relations & Social Media, 2021) นอกจากนี้ ผลการศึกษายังไม่พบการแปลหรือทับศัพท์บางส่วนและขยายความด้วยภาษาอังกฤษ แตกต่างกับการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาเวียดนามที่พบการแปลหรือทับศัพท์บางส่วนและขยายความด้วยภาษาเวียดนาม ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าศึกษาต่อไปว่าการแปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศมีปัจจัยเรื่อง SEO ที่ควรคำนึงถึงและ SEO อาจแตกต่างกันในแต่ละภาษาของผู้ชม

การแปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษพบการแปลบางส่วนมากกว่าการแปลแบบตรงตัว สอดคล้องกับการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาเวียดนาม (Nampongkun et al., 2021) แตกต่างกับการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยประเภทภูตผีปีศาจเป็นภาษาจีนใช้การแปลแบบตรงตัวมากกว่าการแปลบางส่วนอย่างชัดเจน (Cheng, 2014) เนื่องจากการแปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษและการแปลชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาเวียดนาม เป็นการแปลจากภาษาต้นฉบับคือภาษาไทยไปยังภาษาปลายทางโดยตรงคือภาษาอังกฤษหรือภาษาเวียดนาม แต่การแปลชื่อภาพยนตร์ไทยประเภทภูตผีปีศาจเป็นภาษาจีนมีทั้งการแปลจากภาษาต้นฉบับคือภาษาไทยไปยังภาษาปลายทางโดยตรงคือภาษาจีนและการแปลผ่านภาษาระหว่างกลางคือภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการแปลที่แปลจากภาษาต้นฉบับหรือแปลจากภาษาระหว่างกลางอาจมีผลต่อการเลือกวิธีการแปลของผู้แปล ซึ่งควรศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

การแปลชื่อคลิปภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษด้วยการแปลแบบตรงตัว ผู้แปลเลือกใช้คำภาษาอังกฤษที่มีระดับภาษาและวจนลีลาที่ใกล้เคียงกับชื่อคลิปภาษาไทย ชื่อคลิปภาษาไทย มัวเมาเมรัย เป็นภาษาเขียนและมีวจนลีลาใช้ในการประพันธ์ ผู้แปลได้เลือกใช้คำว่า Intoxicated มากกว่าคำว่า Drunk หรือ blitzed ซึ่งเป็นคำสแลง แสดงให้เห็นว่าผู้แปลคำนึงถึงเรื่องระดับภาษาและวจนลีลาของผู้ตั้งชื่อคลิปภาษาไทยที่ใช้ตั้งชื่อคลิป

References

- Boston University Public Relations & Social Media. (2021). *Search Engine Optimization (SEO) for YouTube: A Step-by-Step Guide*. https://www.bu.edu/prsocial/files/2021/07/Search-Engine-Optimization-SEO-for-YouTube-A-Step-by-Step-Guide_2021.pdf
- Cheng, Y. (2014). *A Comparative Study in Techniques of Translating Movie Titles from Chinese into Thai and from Thai into Chinese*. [Master of Arts Thesis, Huachiew Chalermprakiet University]. <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/478>
- Nampongkun. W., Chen T. B. T., & Chimbanleng. P. (2021). Analysis of the strategies for translating Thai film titles into Vietnamese. *Journal of Social Communication Innovation*, 9(1), 98-109. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jcosci/article/view/13854>
- Netsombutphol, J., & Srivichien, Y. (2021). Translation Strategies of Chinese Series Titles in WeTV Application to Thai Language. *Journal of Humanities and Social Sciences Suratthani Rajabhat University*, 13(2), 155-175. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhsc/article/view/247980>
- O-Thong, N., Prasitwanitch, S., Arwae, H., & Boonrasamee, N. (2023). Translation Strategies Used in Netflix Movie Titles from English to Thai. *Aksara Pibul Journal*, 4(1), 89-106. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/APBJ/article/view/260494>
- Saridaki, E. (2021). Vinay & Darbelnet's Translation Techniques: A Critical Approach to their Classification Model of Translation Strategies. *International Journal of Latest Research in Humanities and Social Science (IJLRHSS)*, 4(11), 135-137. <http://www.ijlrhss.com/paper/volume-4-issue-11/14-HSS-1186.pdf>

Thongwan, S. (2012). *Translating American comedy film titles into Thai: strategies and analysis*. [Master of Arts Independent Study, Silpakorn University].
http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000007723

Author

Dumrong Nuntasasuk
Faculty of Humanities and Social sciences,
Mahasarakham University
E-mail: nuntasasuk.d@gmail.com